

ALISHER NAVOIY NOMIDAGI
TOSHKENT DAVLAT O'ZBEK TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI

**O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI OLIY VA
O'RTA MAXSUS TA'LIM
VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI
TOSHKENT DAVLAT O'ZBEK TILI VA
ADABIYOTI UNIVERSITETI**

**“TISHUNOSLIKNING DOLZARB
MASALALARI”
ILMIY-NAZARIY ANJUMANI
DASTURI**

2022-YIL 16-MART

ANJUMAN QATNASHCHILARINI
ZOOM (ID:) 244 921 5947 KOD:1
DASTURIDA QABUL QILISH

YALPI MAJLIS

10:00-13:00

KIRISH SO‘ZI

Alisher Navoiy nomidagi Toshkent
davlat o‘zbek tili va adabiyoti
universiteti rektori

**SHUHRAT
SIROJIDDINOV**

TABRIK SO‘ZLARI

O‘zbekiston Respublikasi Oliy va
o‘rta maxsus ta’lim vaziri

**ABDUQODIR
TOSHQULOV**

O‘zbekiston Respublikasi Oliy va
o‘rta maxsus ta’lim vaziri
o‘rinbosari

**ODINA
JAMOLIDDINOVA**

MA'RUZALAR

Filologiya fanlari doktori,
ToshDO'TAU professori
Hamidulla Dadaboyev

Filologiya fanlari doktori, Hoji
Bayram Vali universiteti professori
Tunjer Gulensoy

Filologiya fanlari doktori, professor,
O'zbek filologiyasi fakulteti dekani
Baxtiyor Abdishukurov

Filologiya fanlari doktori, Manas
nomidagi Xalqaro qirg'iz-turk
universiteti professori
Muhittin Gumush

Filologiya fanlari doktori, professor,
Til nazariyasi kafedrasi mudiri
Zulxumor Xolmanova

**JANOS EKMANN – O'ZBEK CHIG'ATOY
ADABIY TILINING YIRIK TADQIQOTCHISI**

**KÖKTÜRKLER'İN BÜYÜK VEZİRİ “TONYUKUK
BOYLA BAGA TARKAN”IN ADI ÜZERINE
YAZILANLAR VE YENİ BİR GÖRÜŞ**

**“QISASI RABG'IUZIY” ASARIDA QO'LLANGAN
O'ZLASHMALARNING POLISEMANTİK
XUSUSIYATLARI**

TÜRK KÜLTÜRÜNDE "ERDEM" KAVRAMI

**TILSHUNOSLIK TERMINLARINING
TEZAURUS LUG'ATINI YARATISH**

Filologiya fanlari nomzodi,
ToshDO‘TAU dotsenti
Mamlakat Jo‘raboyeva

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa
doktori, Karabuk universiteti
dotsenti
Saidbek Boltabayev

Qozog‘iston Respublikasi Janubiy
Qozog‘iston davlat pedagogika
universiteti Xalqaro aloqalar va
mobillik bo‘limi boshlig‘i
Shahlo Naraliyeva

**TILSHUNOSLIKKA DOIR TADQIQOTLAR
MAZMUNINI YANGILASH**

**TURKIY TILLARDAGI AYRIM SONLARNING
ETIMOLOGIYASIGA DOIR**

**QOZOG‘ISTONDAGI TA‘LIM O‘ZBEK TILIDA
OLIB BORILADIGAN UMUMTA‘LIM
MAKTABLARIDA ONA TILI
MASHG‘ULOTLARINI SAMARALI TASHKIL
ETISH VOSITALARI**

I SHO‘BA
ZOOM ID: 244 921 5947 KOD:1

TIL NAZARIYASI VA ZAMONAVIY TILSHUNOSLIK MASALALARI

Sho‘ba raisi: f.f.d., prof. **Dadaboyev H.**

Sho‘ba mas’uli: katta o‘qit. **Bozorova S.**

1	Jumashov D.	O‘zbek tilida ko‘makchilar semantikasi
2	Qurbonova M.	O‘zbek bolalar nutqida leksik presuppozitsiyaning voqelanishi
3	Bozorova S., Bozorova I.	Ba’zi terminlarning gazeta tilidagi o‘rni
4	Komilova G.	Aksiolingvistik tadqiqotlarda shkalardan foydalanish
5	Abdurahmonova S.	Shevalar korpusining tahliliy tavsifi
6	Ziyotova S.	“Mehrobdan chayon” asarida qo‘llanilgan umumturkiy zoonimlar xususida
7	Bahodirova Sh.	Abdulla Qodiriy asarlarining lingvistik aspektdagi tadqiqi
8	Abdujabbarova F.	Tog‘ay Murod asarlari tilida qo‘llanilgan metaforalar semantikasi
9	Abduraxmonova G.	“Qora” leksemasining madaniy semalari

10	Abduvaliyeva K.	Etnonimlar tadqiqiga oid ba'zi adabiyotlar tahlili
11	Norova Sh.	Asqad Muxtorning "Chinor" romanida makon va zamon va birligi tamoyili
12	Abdullajonova M.	Disgrafiya va dispraksiya: o'xshash va farqli jihatlar xususida ayrim mulohazalar
13	Egamova Sh.	Farida Afro'z she'riyatining til xususiyatlari
14	Jumaniyozova N.	O'zbek yuridik diskursida presuppozitsiyaga ishora qiluvchi morfologik vositalar
15	Yuldosheva M.	Bolalar nutqiga xos deytik birliklarning yuzaga kelish omillari
16	Xudoyqulova Sh.	Aksiologiya va hozirgi lingvistik tadqiqotlarning o'zaro bog'liq jihatlari
17	Xudoyberdiyeva N.	Lingvistik ekspertizaning asosiy tamoyillari
18	Xudayberdiyeva O.	O'zbek tilshunosligidagi gender tadqiqotlar mazmuni
19	Yoqubova S.	Shaxsiy yozishmalarda noadabiy fonetik hodisalarning shaxs yoshiga muvofiq hosil bo'lish omillari
20	Niyazova G.	Detektiv nasriy asarlarga xos xususiyatlar
21	Mardonova R.	Tilda epitet va sifatlash
22	Xudayarova S.	O'zbek tilida gul komponentli o'xshatishlarning o'ziga xos xususiyatlari

23	Oripova Z.	“Ona” murojaat birligining kognitiv-konseptologik tahlili
24	Muzaffarova Z.	Erkin Vohidov she’riyatida milliy ruhiyatni ifodalovchi lingvistik birliklar tahlili
25	Raupov M.	Ot leksemalarida fuziya hodisasi
26	Abdullajonova M.	“Disgrafiya muammolari”
27	Ma‘mirova X.	So‘z ma’nosini o‘zlashtirilishining psixolingvistik omillari
28	Ne‘matova S.	O‘zbek tilidagi afazik nutqning leksik-semantik va grammatik xususiyatlari
29	Nurullayeva O.	Zamonaviy tilshunoslikda tezauruslarning o‘rni
30	Abdullajonova M., Ahmedova A.	Qoraqalpoq tilidagi ayrim iboralarning lingvokulturologik xususiyatlari
31	Qahhorova S.	“Yurish” semali fe’llar tadqiqi
32	Qoliyeva Sh.	Tinglab tushunish kompetensiyasini shakllantirishning psixolingvistik asoslari
33	Uzakova X.	“Sadoqat” konseptining aksiolingvistik tahlili
34	Mo‘minova M.	“Suv” komponentli lisoniy birliklarning lingvokulturologik xususiyatlari
35	Bahodirova Sh.	Abdulla Qodiriy asarlarining lingvistik aspektdagi tadqiqi

II SHO‘BA
ZOOM ID: 244 921 5947 KOD:1

TIL TARIXI VA ETIMOLOGIYA

Sho‘ba raisi: f.f.d., prof. **Abdushukurov B.**

Sho‘ba mas’uli: katta o‘qit. **Rixsiyeva K.**

1	Rixsiyeva K.	Rus tilidagi “qop” asosli so‘zlar etimologiyasi
2	Kilichov N.	Qadimgi turkiy tildagi juft so‘zlarning ba’zi xususiyatlari (“Oltun yorug‘” asari misolida)
3	Ubaydullayev A.	Atoiy g‘azallarining leksik-grammatik xususiyatlari
4	Ismatova V.	“Devonu lug‘otit turk” dagi ayrim ko‘p ma’noli otlar haqida
5	Odilova D.	“Qutadg‘u bilig” asaridagi zoonimlar tasnifi va ularning semantik-funksional xususiyatlari
6	O‘razova I.	“Ko‘z” yadroli frazemalar tahlili
7	Mamarajabova I.	“Muhokamat ul-lug‘atayn” – chog‘ishtirma tilshunoslik asosi sifatida
8	Tuxtasinova M.	Qarindoshlik terminlarining L.Z.Budagov lug‘atida izohlanishi

10	Nuriddinova V.	“Majolis un-nafois” asaridagi diniy antroponimlarning tematik-semantik tavsifi
11	Allamberganova N.	Qoraqalpoq adiblarining “nutq” ma’noli frazemalardan foydalanish mahorati
13	Tashmatova N.	Haydar Xorazmiyning “Gulshan ul-asror” masnaviysida maqollardan foydalanish mahorati
14	Aralova L.	“Devonu lug‘otit turk” va o‘zbek xalq shevalari leksikasining qiyosiy tadqiqi
15	Ibodullayeva S.	“Kecha va kunduz” romanining badiiy xususiyatlari
16	Rasulova G.	“Boburnoma”da berilgan fitonimlar tahlili
17	Jumashev O.	Qurilish terminlarining qo‘llanilishiga doir
18	Toirova V.	Ogahiy she’riyatidagi metaforalarning semantik-uslubiy xususiyatlari
19	Rajabova M.	“Qissasi Rabg‘uziy” va “Boburnoma”dagi diniy tushunchalarning konseptual tadqiqi
20	Lafasova M.	O‘zbek tilida omonimlar shakllanishining semantik usuli
21	Sadriddinova D.	“Vaqt” semali birliklar taraqqiyoti
22	Safoyeva Sh.	“Boburnoma” asaridagi tabiiy fanlarga oid leksemalar tahlili

23	Suyunova D.	Eski o'zbek tilida qo'shin turlari va askariy qism nomlari
24	Muhammadiyeva D., Murodova N.	“O'zbek” va “sart” atamalarining kelib chiqishi
25	Bakirov Q., Abdullayeva M.	Navoiyning “Muhokamat ul lug'atayn” asarida graduonimiya va uning bugungi kun nuqtayi nazaridan tilimizda ifoda etishi
26	Isroilova S.	“Ko'k” komponentli frazemalar semantikasi

III SHO‘BA
ZOOM ID: 244 921 5947 KOD:1

O‘ZBEK LUG‘ATCHILIGINING NAZARIY ASOSLARI

Sho‘ba raisi: f.f.d. prof. **S. Normamatov**

Sho‘ba mas‘uli: o‘qit. **S. Abdurahmonova**

1	Bekmurodov T.	Matbuot va axborot sohasida ishlatiladigan ba‘zi terminlar izohi
2	Enazarov T., Esmati Hajibullah Esmatullah	Yangidan tayyorlanayotgan elektron lug‘atda dialektal so‘zlar qanday berilishi lozim?
3	Saidova H.	G‘urjob qishlog‘i shevasidagi ba‘zi bir dialektal so‘zlar xususida
4	Raximova K.	Noverbal vositalarning etnik xususiyatlari
5	Norova G.	O‘zbek lug‘atchiligining nazariy asoslari
6	Alimova Sh.	Xorazm qipchoq shevalarida maishiy leksik birliklar
7	Enazarov T., Hayitboyeva D.	Gurlan tumani Do‘sinbiy qishlog‘i shevasi leksikasi
8	Enazarov T., Mallayeva B.	Qashqadaryo viloyati Yakkabog‘ shahri Ayg‘irko‘l mahallasidagi bazi dialektal so‘zlar xususida

9	Suyunov B.	Tibbiy terminlarni o'zlashtirishda tezaurus modellaridan foydalanish
10	Baxronova D.	“Shampun” va “kolgotki” leksemalarining etimologiyasiga doir
11	Muhammadiyeva D., Hasanov M.	Sport terminlari lug‘atini yaratish
12	Arolova N.	Lingvodidaktikada psixologiyaning o‘rni
13	Nazarov B.	O‘zbek tilidagi biologiya terminlari taraqqiyoti
14	Bakirov Q. O‘lmasova N.	Yangi o'zlashma leksemalarning hozirgi o'zbek tilining leksik qatlamiga ta'siri
15	Qo'ziboyeva G.	Adabiyotshunoslik terminlarini o'zlashtirishda tezaurus modellaridan foydalanish
16	Suyunova Sh.	“Oq” sifat leksemasi semantikasi
17	Mohammad Yasin Yoldash.	"Kecha va kunduz" romanidagi narda-buyum nomlarini o'rganish
18	Bakirov Q.	Eski turkiy tildagi "vaqt" semali leksemalarning hozirgi turkiy tillarga munosabati

IV SHO‘BA
ZOOM ID: 244 921 5947 KOD:1

QIYOSIY VA CHOG‘ISHTIRMA TILSHUNOSLIK
HAMDA TARJIMA MASALALARI

Sho‘ba raisi: f.f.d., prof. **Normurodova N.**

Sho‘ba mas‘uli: f.f.f.d (PhD) **Muhammadiyeva D.**

1	Muhammadiyeva D.	“Boburnoma” tarjimalarida frazemalarning berilishi
2	Bozorova S.	O‘zbek va turk tillaridagi “ot” komponentli maqollarda “mansab-martaba” semasi
3	Bozorova S., Axmadaliyeva G.	“Ot” komponentli o‘zbek va turk maqollarining qiyosiy tahlili
4	Hosiljonova E.	O‘zbek va ingliz tillarida sinonimlarning tutgan o‘rni
5	Imamova X.	Turk va o‘zbek tillaridagi maqollarning qiyosiy o‘rganilishi xususida (hurmat kategoriyasi kontekstida)
6	Orazbayev E.	Turkiy tillardagi arabcha o‘zlashmalarning imlosi (o‘zbek, qoraqalpoq, turkman tillari misolida)

7	Xidirov R.	O'zbek va tojik tillarida parema va frazemalarning leksik-semantik xususiyatlari
8	Nabiyeva K.	O'zbek va fransuz tilidagi frazemalarning lingvokulturologik tahlili
9	Жаңабаев А.Турдыбек улы	Түркий тиллериндеги жылқы сөзиниң салыстырмалы анализи
10	Akromov U.	Badiiy tarjimada davr ruhi va milliy ruhni saqlash
11	Xudoyberdiyeva D.	Adabiy aloqalarda tuyg'ular tasviri
12	Kaharova I.	O'zbek va ingliz tillarida taqlid so'zlar xususiyatlari
13	Abduazizova M.	O'zbek va ingliz tillaridagi somatik frazeologizmlarning milliy-madaniy xususiyati
14	Adizova D.	"O'tkan kunlar" va "Choliqushi" asarlarining til xususiyatlari qiyosi

V SHO'BA
ZOOM ID: 244 921 5947 KOD:1

TIL TA'LIMI

Sho'ba raisi: f.f.d. prof. **Ashirboyev S.**

Sho'ba mas'uli: o'qit. **Komilova G.**

1	Azizov S.	Chet tillarini o'rgatish muhitining blended ta'lim shakli va texnologiyalari yordamida modernizatsiyalashuvi
2	Jumashov D., Dosanov N.	Ona tili darslarida matn ustida ishlash
3	Buronova N.	Uzbekistan English language teacher competences
4	Raximova U.	She'riyatda ruhiy portret
5	Rixsiyeva K., Ibrohimova D.	Ibn Sino asarlaridagi ba'zi tibbiy terminlar izohi (Tib qonunlari" asarining 1- jildi asosida)
6	Abdurahimova G.	O'zbek bolalar antroponimlarining lingvopragmatik tadqiqi
7	Saidaxmatova M.	"Farzand" mavzusidagi maqollarning lingvokulturalogik xususiyatlari
8	Каххарова Х., Фаттахова Д.	Некоторые вопросы обучения средствам речевой выразительности узбекского языка студентов русских групп
9	Muhammadiyeva D., Abdurahmonova S.	"Devoni lug'atit turk"dagi maqollar tahlili

10	Shodiyeva I.	Til ta'limida matn tahlilidan foydalanish
11	Zarmasov Sh.	O'zbek tili morfologiyasini modellashtirish
12	O'rinova Z.	Matn tahlilida pretsident birliklar xususiyatlarini yoritish
13	Abdurahimova G.	Bolalar adabiyotini o'qitishda antroponimlar tahlilidan foydalanish
14	Qutbiddinova N.	O'zbek tili tarixini o'qitishda "Devonu lug'otit turk" dagi realiyalar tahlili
15	Muzaffarov K.	"Mahbub ul-qulub"dagi antonimlar uslubiyatini o'rganish
16	Muhsinjonova Sh.	"Devonu lug'otit-turk" asarini o'rganishda taom nomlari tahlili
17	Kenjayeva D.	"Boburnoma"dagi zoonimlarni o'rganish
18	Raxmonova M.	Qahramonlar nutqida sukut va ichki nutqning o'rni
19	Xo'janioyozova Sh.	Alisher Navoiyning manoqib asarlarini o'rganishda musiqaga oid terminlardan foydalanish